

ประโยค ๑ - ๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้
- ก. กรรมที่ทำอักษรหะ มี คือ ๑
- ข. พยัญชนะที่มีเสียงไม่ก้อง เรียกว่า ได้แก่ พยัญชนะ ๑
๒. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้
- ก. สหฺธา + อธิ สนธิเป็น ๑
- ข. ปจฺจตุคฺคิ + เหว สนธิเป็น ๑
- ค. เอตทโวจ คัดบทเป็น ๑
- ฌ. อิจฺจเวจฺว คัดบทเป็น ๑
- ง. ในพยัญชนะสนธิ สยฺโลโค มี ๒ อย่าง คือ ๑
๓. จงตอบคำถามต่อไปนี้
- ก. นามศัพท์นั้น แบ่งเป็นเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑
- ข. อิตถิลิงค์ มีการันต์เท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑
- ค. ปกติสังขยาตั้งแต่ไหนถึงไหน เป็นเอกวจนะอิตถิลิงค์อย่างเดียว ๑
- ฌ. วิเสสนศัพท์นาม แบ่งเป็นเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑
- ง. อปฺเปว นาม, อมุโห เป็นนิบาตบอกอะไร ๑
๔. วิภคตีหมวดกาลาติปตติ บอกกาลอะไร แปลว่าอย่างไร ๑ จงเขียนวิภคตีหมวดปัญจมี เฉพาะฝ่ายปรัสสบทมาดู ๑
๕. กิตกิจปัจจย ในกิริยาภคค์ คือปัจจยอะไรบ้าง ๑ ปัจจยไหน บอกกาลอะไร ๑ จงเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาธนะ และปัจจยมาด้วย
- ก. ทาตพฺพนฺติ เทยฺยิ ๑
- ข. กโรติ เตนาคิ กรรมิ ๑
๖. อะไร ชื่อว่า กัมมชารยสมาส ๑ มีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ อนุชวโร, ทิพฺพกฺขุ จัดเป็นกัมมชารยสมาสชนิดไหน ๑
๗. ในสมุหคฺทริต มีปัจจยเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ พนฺธิยํ, สฺวฺชิ, อโยมยํ ลงปัจจยอะไร ๑ ในคฺทริตไหน ๑ จงเขียนรูปวิเคราะห์มาด้วย ๑

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

ก. กรรมที่ทำอักษรจะมี ๔ คือ ชิวหามชฌ์ ท่ามกลางลิ้น ๑ ชิวโหปคฺคํ ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑ ชิวหคฺคํ ปลายลิ้น ๑ สกฏฺจานํ ฐานของตน ๑ ฯ

ข. พยัญชนะที่มีเสียงไม่ก้อง เรียกว่า อโฆสะ ได้แก่ พยัญชนะที่ ๑ ที่ ๒ ในวรรคทั้ง ๕ คือ ก ข, จ ฉ, ฎ ฐ, ต ถ, ป ผ, และ ส ฯ

๒. ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

ก. สทฺธา + อิศ สนธิเป็น สทฺธิธ ๑

ข. ปจฺจตุตฺ + เอว สนธิเป็น ปจฺจตุตฺตฺยฺเลว ๑

ค. เอตทโวจ ตັคฺบทเป็น เอตฺ - อโวจ ๑

ฌ. อิจฺเจว ตັคฺบทเป็น อิติ - เอว ๑

ง. ในพยัญชนะสนธิ สยฺโลโค มี ๒ อย่าง คือ ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปเหมือนกันอย่าง ๑ ซ้อนพยัญชนะที่มีรูปไม่เหมือนกันอย่าง ๑ ฯ

๓. ได้ตอบคำถามต่อไปนี้

ก. นามศัพท์นั้น แบ่งเป็น ๓ คือ นามนาม ๑ คุณนาม ๑ สัพพนาม ๑ ฯ

ข. อิตถิลิงค์ มีการันต์ ๕ คือ อา อิ อี อุ อู ฯ

ค. ปกติสังขยาตั้งแต่ เอกุณวีสติ ถึง อฏฺจนฺวติ เป็นเอกวจนะ อิตถิลิงค์ อย่างเดียว ฯ

ฌ. วิเสสนสัพพนาม แบ่งเป็น ๒ คือ อนิยม ๑ นิยม ๑ ฯ

ง. อปุเปว นาม เป็นนิบาตบอกปริกัป, อมุโก เป็นนิบาตบอกอาลปนะ ฯ

๔. วิภัตติหมวดกาลาติปัตติ บอกอนาคตกาลแห่งอดีต แปลว่า จัก - แล้ว, ถ้ามือ อยู่หน้า แปลว่า จักได้ะ แล้ว ฯ

ได้เขียนวิภัติหยาตปิฎกมี เฉพาะฝ่ายปรัสบท ดังนี้

ปฺริส.	เอก.	พหู.
ป.	ตฺ.	อนฺตฺ.
ม.	หิ.	ถ.
อุ.	มิ.	ม.

๕. กิตกิจจปัจจัย ในกิริยาภคค์ คือมาน, ต, ตฺน, ตฺวา, ตฺวานฯ มาน บอกรูปปัจจุบันกาล, ต, ตฺน, ตฺวา, ตฺวาน บอกรูปอดีตกาล ฯ

ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป สาธนะ และ ปัจจัย ดังนี้

ก. (สิ่งใด) อันเขาพึงให้, เหตุนั้น (สิ่งนั้น) ชื่อว่าอันเขาพึงให้ ฯ
 ลง ฌย ปัจจัย เป็นกัมมรูป กัมมสาธนะ ฯ

ข. (เขา) ย่อมทำ ด้วยสิ่งนั้น, เหตุนั้น (สิ่งนั้น) ชื่อว่าเป็นเครื่องทำ (แห่งเขา) ฯ
 ลง ยู ปัจจัย เป็นกัตตุรูป กรรมสาธนะ ฯ

๖. นามศัพท์ ๒ บท มีวิภัติและวณะเป็นอย่างเดียวกัน บทหนึ่งเป็นประธาน คือเป็นนามนาม, บทหนึ่งเป็นวิเสสนะ คือเป็นคุณนาม หรือเป็นคุณนาม ทั้ง ๒ บท มีบทอื่นเป็นประธาน ที่ท่านย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน ชื่อ กัมมชารยสมาส ฯ มี ๖ อย่าง ฯ คือ วิเสสนปุพฺพปโท, วิเสสนุตฺตรปโท, วิเสสโนภยปโท, วิเสสโนปมปโท, สมภวานปุพฺพปโท, อวชารณปุพฺพปโท ฯ
 อนฺชวโร เป็น วิเสสโนภยบท, ทิพฺพจกฺขุ เป็น วิเสสโนปมบท ฯ

๗. ในสมุหัตถตฺติตฺติ มีปัจจัย ๓ ตัว ฯ คือ กณ, ณ, ตา ฯ

พฺนฺชณียํ ลง อีย ปัจจัย ในฐานตฺถตฺติตฺติ ตັงฺวิเคราะหฺว่า พฺนฺชณสฺสจฺจณํ พฺนฺชณียํ ฯ

สุขี ลง อี ปัจจัย ในคทฺสตฺถตฺติตฺติตฺติ ตັงฺวิเคราะหฺว่า สุขํ อสฺสอตุถิตฺติ สุขี ฯ

อโยมยํ ลง มย ปัจจัย ในปกตฺติตฺติตฺติตฺติ ตັงฺวิเคราะหฺว่า อยฺสาปกตฺ อโยมยํ หรือตັงฺวิเคราะหฺว่า อยฺโส วิกาโร อโยมยํ ฯ